

Beetsterzwaag, 4 november 2025

Onderwerp:

Vaststelling "Eindverslag inspraak voorontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – "Rûch is it nije kreas".

Burgemeester en wethouders van Opsterland;

overwegende,

dat de volgende procedure in het kader van "Algemene inspraakverordening Opsterland (2006)" toegepast is;

- publicatie van het ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland in Nijs út Opsterlân d.d. 4 september 2025, het digitale Gemeenteblad op 4 september 2025 en op de website van de gemeente Opsterland;
- het plan heeft vanaf 4 september 2025 gedurende een termijn van zes weken ter inzage gelegen;

dat de advertenties met betrekking tot de terinzagelegging zijn opgenomen in bijlage 1 bij het eindverslag;

dat op het ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – "Rûch is it nije kreas" 12 inspraakreacties zijn binnengekomen;

dat de inspraakreacties zijn opgenomen in bijlage 2 bij het eindverslag;

gelet op het gestelde in de Algemene inspraakverordening Opsterland (2006);

BESLUITEN:

- op grond van artikel 5 lid 1 van de Algemene inspraakverordening Opsterland (2006) vast te stellen het Eindverslag inspraak ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – "Rûch is it nije kreas",
- omvattende dit besluit, het eindverslag van de inspraak en de daarbij behorende bijlagen 1 en 2;
- dat dit eindverslag van de inspraak als separaat document bij het "Biodiversiteitsplan Opsterland 'Rûch is it nije kreas' 2026-2036" hoort.

Burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

EINDVERSLAG INSPRAAK

Ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland

“Rûch is it nije kreas’ 2026-2036”

INSPRAAK

In het kader van de inspraakverordening heeft het Biodiversiteitsplan Opsterland vanaf 4 september 2025 gedurende zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn kon eenieder een inspraakreactie naar voren brengen. De publicaties van deze terinzagelegging zijn opgenomen in bijlage 1.

Er zijn 12 inspraakreacties tegen het ontwerp Biodiversiteitsplan ingediend:

1. Indiener 1, Inwoner Opsterland (inspraakreactie 4 september 2025);
2. Indiener 2, Natuurmonumenten, Hoofdweg 3, 9341 BL Veenhuizen (inspraakreactie 24 september 2025);
3. Indiener 3, Inwoner Opsterland (inspraakreactie 29 september 2025);
4. Indiener 4, BlomBijBeets (inspraakreactie 29 september 2025);
5. Indiener 5, ELAN (inspraakreactie 30 september 2025);
6. Indiener 6, LTO Noord, Lavendelheide 9, 9202 PD Drachten (inspraakreactie 2 oktober 2025);
7. Indiener 7, Stichting Suver (inspraakreactie 5 oktober 2025);
8. Indiener 8, Plaatselijk Belang Terwispel (inspraakreactie 7 oktober 2025);
9. Indiener 9, Inwoner Opsterland (inspraakreactie 7 oktober 2025);
10. Indiener 10, Brandweer Fryslân, It Hege Stik 8, 8445 PZ Heerenveen (inspraakreactie 10 oktober 2025);
11. Indiener 11, Inwoner Opsterland (inspraakreactie 10 oktober 2025);
12. Indiener 12, Natuurvereniging Geaflecht en Natuerferiening Bakkefean (inspraakreactie 15 oktober 2025).

De inspraakreacties zijn hierna samengevat en van een gemeentelijk standpunt voorzien. De originele inspraakreacties zijn opgenomen in bijlage 2.

Nr.	Indiener	Inspraakreactie	Gemeentelijke reactie	Verwerking
1	Inwoner gemeente Opsterland (per mail)	Misschien een vertaling van de zin, Rûch is it nije kreas, voor de niet Friezen die in Friesland wonen. We wonen tenslotte ook in Nederland, of is het een verplichting dat je Fries kan lezen als je hier woont??	De gemeente hanteert bij de titel van haar plannen vaak een Friese titel zonder deze in het Nederlands te herhalen.	Dit is in de 2 ^e titelpagina als voethoot opgenomen.
2	Natuurmonumenten	Vanuit Natuurmonumenten juichen we het initiatief van een Biodiversiteitsplan van harte toe. We sluiten graag aan als gesprekspartner als het gaat om het implementeren hiervan rondom of in onze gebieden. Voor met name het genoemde onder paragraaf 4.3 loopt al een initiatief wat de doelen van het plan ondersteunt.	Wij blijven met Natuurmonumenten in contact over onze gezamenlijke plannen.	N.v.t.
3	Inwoner gemeente Opsterland (per mail)	Mijn advies aan de gemeente is om zoveel als mogelijk agrarische grond die vrij c.q. te koop komt via een '1e koop' constructie in eigen beheer te krijgen. Dit om te voorkomen dat private equity ridders deze aankopen. Met winstbedoelingen, die <u>zeker geen</u> biodiversiteit nastreven (er is op andere manieren ('projectontwikkeling') veel meer winst weg te slepen, veelal ook nog naar het buitenland.	Wij nemen deze opmerking ter harte. Er vindt geen verdere vertaling plaats in het Biodiversiteitsplan.	Geen.
4	BlomBijBeets	Positieve waardering voor het plan: brede visie, nadruk op gezonde bodem, bomen, biodiversiteit als gelijkwaardig doel, en betrokkenheid van inwoners. <u>Nulmeting/meetinstrument.</u> Onvoldoende toelichting op keuze <i>Meetlat Biodiversiteit</i> .	Dit waarderen wij zeer. De gemeente kiest voor meer biodiversiteit door voorwaarden te scheppen. De meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte ondersteunt dit door	§2.4 is aangevuld met uitleg over de keuze voor de Meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte en het

		<p>Onduidelijkheden over meetformat (type begroeiing, puntentoekening, schaal meetpunten).</p> <p>Wanneer en waar is gemeten?</p> <p>Is het representatief?</p> <p>Kan bestaande data zoals de <i>Nectarindex</i> worden gebruikt?</p> <p>Er is geen monitoring van fauna.</p> <p><u>Eikenprocessierups</u> Beleid ontbreekt. Suggestie: natuurlijke bestrijding via stimulering van mezensoorten.</p> <p>Ambitie biodiversiteit</p>	<p>aan te geven of iets aanwezig is of niet.</p> <p>De meetlat biodiversiteit met deelvragen stellen wij niet ter discussie. Dus ook niet de verschillende onderdelen die tot een totale score en daarmee inzicht in de aanwezige biodiversiteit leiden.</p> <p>De nulmeting is in het begin tot eind van de zomer 2025 uitgevoerd. De nulmeting heeft in alle dorpen en langs de buitenwegen plaatsgevonden.</p> <p>Voor ons is de nulmeting representatief uitgevoerd.</p> <p>Er is gekozen voor een brede meting van biodiversiteit (flora, fauna, structuur en ecologische functies). Nectarindex is specifiek gericht op beschikbaarheid van nectar voor insecten. Tot op heden hebben wij van de natuurverenigingen echter geen resultaten ontvangen. Voor het komende uitvoeringsoverleg met de verenigingen wordt dit onderwerp geagendeerd.</p> <p>Er is bewust gekozen om geen dier- of plantsoorten te tellen, maar om voor een methodiek te kiezen die naar de algehele context van een terrein.</p> <p>Aan het beheer (bestrijden) van de eikenprocessierups wordt al uitvoering gegeven. Hiervoor is een werkprotocol.</p>	<p>bepalen van een minimale en streefwaarde.</p> <p>Geen.</p> <p>In bijlage 2 is een overzicht van de meetlocaties toegevoegd.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>
--	--	--	--	--

		<p>klimaat.</p> <p>Verzoek om rekening te houden met milieubelasting bij uitvoering: brandstof, plastics, zwerfafval, landbouwplastic.</p> <p><u>Communicatie met burgers</u> Communicatiestrategie is onduidelijk. Gemeentewebsite alleen is onvoldoende. Suggestie: gebruik andere kanalen, actief contact en initiatieven zoals <i>Tuinrangers</i>.</p>	<p>klimaatverandering en daarom houden inheemse bomen de voorkeur.</p> <p>Hier houdt de gemeente, waar dit kan, rekening mee.</p> <p>Deze tip hebben we ook ontvangen via de Stem van Opsterland en nemen we mee bij de invulling van de communicatiecampagne.</p>	Geen.
5	<p>ELAN Zuidoost Friesland</p> <p>Commissieweg 15 9244GB Beetsterzwaag</p>	<p>In het plan las ik dat gemeente Opsterland de samenwerking met (Agrarisch) Natuur Verenigingen zoekt om biodiversiteitsinitiatieven op te pakken. Vanuit ELAN Zuidoost Friesland zien we een verzoek hiertoe gaarne tegemoet en zijn bereid om de samenwerking aan te gaan.</p> <p>Op blz. 15 wordt beschreven dat de NME sinds 2024-2025 op scholen educatie verzorgt. Wellicht aanvullend goed om te vermelden dat ELAN in samenwerking met gemeente Opsterland, NME, LBF én scholen al jarenlang biologiedagen verzorgt op boerderijen en financieel ondersteund door van Teijens-fundatie, Kunst & Co.</p>	<p>Wij nodigen u hiervoor uit, dit zal medio 2026 worden.</p> <p>De biologiedagen zijn bekend en de educatie van NME is extra en aanvullend hierop. Dit is opgenomen in het biodiversiteitsplan.</p>	<p>Geen.</p> <p>§6.3: Daarnaast wordt samen met ELAN, LBF en NME al jarenlang biologiedagen op de basisscholen gehouden.</p>
6	<p>LTO Noord</p> <p>Postbus 240 8000 AE Zwolle</p>	<p><u>Reikwijdte onduidelijk</u> Het plan lijkt breder te reiken dan alleen gemeentelijk eigendom, terwijl de samenvatting dat suggereert. Er worden ook eisen gesteld aan ruimtelijke ontwikkelingen van derden.</p> <p>Oppassen met creëren van waarden</p>	<p>De ambitie van het plan is inderdaad breder dan gemeentelijk eigendom, maar de toepassing van instrumenten zoals de biodiversiteitstoets is primair bedoeld voor gemeentelijke projecten. We zullen dit verduidelijken.</p>	<p>H 5: Er wordt toegevoegd dat maatregelen zoals de biodiversiteitstoets en groene normen alleen van toepassing zijn op gemeentelijk geïnitieerde ontwikkelingen, tenzij anders overeengekomen in participatie of samenwerking.</p>

	<p>Biodiversiteit kan andere ontwikkelingen belemmeren, zoals sanering of aanleg van infrastructuur. LTO Noord vraagt om aandacht voor deze risicofactor.</p> <p><u>Naast exoten ook andere probleemsoorten</u> Het plan noemt invasieve exoten, maar mist aandacht voor andere soorten zoals distels, Jacobskruiskruid, predatoren en de wolf.</p> <p><u>Meten is weten</u> In de samenvatting van het plan staat dat met behulp van de biodiversiteitsmeetlat iedere vijf jaar een meetronde wordt uitgevoerd. Elders in het plan wordt echter gesproken over een cyclus van drie jaar.</p> <p>De meetlat zou enkel registreren of iets aanwezig is, zonder oordeel. Tegelijkertijd worden minimale en streefwaarden genoemd, wat impliceert dat er wel degelijk een beoordeling plaatsvindt. Dit roept vragen op over de objectiviteit en onderbouwing van deze normen.</p>	<p>De druk op de ruimte is groot door de verschillende functies en ruimteclaims. Bij het creëren van natuurwaarden kan dit spanningen opleveren. Het is niet de bedoeling dat biodiversiteit onbedoeld andere maatschappelijke doelen blokkeert. We zullen dit risico benoemen en aangeven dat bij inrichting en beheer altijd een afweging plaatsvindt.</p> <p>In 2026 wordt een beheerplan invasieve soorten door de gemeente Opsterland opgesteld. Daarin wordt aangegeven welke verplichtingen er voor de gemeente gelden en waar anderen een rol spelen. Wanneer de biodiversiteit in evenwicht is, zijn predatoren geen probleem maar een onderdeel ervan. Dit neemt niet weg, dat er wel situaties zijn, waar predatoren, zoals de wolf, voor een groot maatschappelijk probleem zorgen. Dit wordt geen onderdeel van het plan.</p> <p>Per abuis wordt ook over drie jaar gesproken. Dit wordt aangepast in vijf jaar.</p> <p>De biodiversiteitsmeetlat registreert ecologische elementen zoals structuur, voedsel, schuilplaatsen en verbindingen. De minimale en streefwaarden zijn bedoeld als beleidsmatige richtwaarden, niet als juridische normen. Ze worden vastgesteld in overleg met ecologen van IPC Groene Ruimte, op basis van</p>	<p>H 6 1^e alinea: Ook vindt hier altijd afstemming plaats met andere ruimtelijke functies. Biodiversiteit wordt daardoor meegewogen in een brede belangenafweging.</p> <p>Geen.</p> <p>H 8 is hierop aangepast.</p> <p>§2.4 is aangevuld met uitleg over de keuze voor de Meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte en het bepalen van een minimale en streefwaarde.</p>
--	--	--	--

		<p>In paragraaf 3.1 staat dat bij het bestemmen van gronden wordt ingezet op biodiversiteitsherstel. Zonder toelichting kan deze formulering zorgen oproepen, omdat het de indruk wekt dat de ambitie op het vlak van biodiversiteit zwaarder zal wegen dan de beoogde functie en het gebruik.</p>	<p>referentiebeelden, ecologische kennis en praktijkervaring. Deze waarden helpen bij het duiden van de kwaliteit en bij het evalueren van beheermaatregelen, maar leiden niet automatisch tot beleidsaanpassing.</p> <p>Deze wordt aangepast.</p>	<p>Doelstelling 4 in §3.1 wordt als volgt: Bij ruimtelijke ontwikkelingen zetten we in op het versterken van biodiversiteit met een goede vertaling in projecten en werkzaamheden.</p>
7	Stichting Suver Opsterland	<p>Stichting Suver Opsterland waardeert de ambitie van het biodiversiteitsplan, maar uit zorgen over de concretisering, afdwingbaarheid en participatie.</p> <p><u>Welzijn van dieren</u> De aanleiding van het plan noemt het welzijn van inwoners, maar niet expliciet dat van dieren. Suver vindt dat dit ook opgenomen moet worden.</p> <p><u>Concrete maatregelen bij de vier V's</u> Het plan benoemt de vier V's (voedsel, veiligheid, voortplanting, variatie), maar mist concrete acties die de gemeente gaat ondernemen om hieraan bij te dragen.</p> <p><u>Vrijblijvendheid van de 3-30-300-regel</u> De regel spreekt aan, maar klinkt niet afdwingbaar. Suver pleit voor toepassing als verplichte norm bij nieuwe projecten en herinrichtingen.</p>	<p>Het expliciet benoemen van het welzijn van dieren, bakent de breedte van biodiversiteit af. Het gaat om de verscheidenheid van alle soorten, dus ook planten, insecten, bodem leven e.d.</p> <p>De vier V's vormen de ecologische basis van het plan. Het is de intentie om na vaststelling van het plan door raad een uitvoeringsagenda op testellen.</p> <p>De regel is een richtlijn. De gemeente gaat deze hanteren bij het vergroenen van de leefomgeving in de dorpen.</p>	<p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>

	<p><u>Gebrek aan verplichtingen</u> Biodiversiteitseisen zouden verplicht moeten worden bij ruimtelijke ontwikkelingen en pachtcontracten (bijv. geen gif, nestvoorzieningen, kruidenrijk grasland). De gemeente zou moeten aansluiten bij andere gemeenten die dit al doen.</p> <p><u>Ecologisch maaibeheer en burgerparticipatie</u> Inwoners vragen om ecologisch maaien en minder rigoureuus beheer. Suver mist duidelijke doelstellingen hierover en pleit voor voorlichting of verbod op het ongevraagd maaien van bermen door inwoners.</p> <p><u>Samenwerking met natuurverenigingen</u> De rol van lokale natuurverenigingen wordt onduidelijk en voorzichtig benoemd. Suver mist concrete doelen, resultaten en acties in de samenwerking.</p> <p>Voorbeelden zoals het herstellen van houtwallen worden genoemd als gemiste kans.</p> <p><u>Duurzame inkoop en Groen Manifest</u> Er wordt geen aandacht besteed aan duurzame inkoop, zoals biologische bollen.</p> <p>Het Groen Manifest uit 2021, opgesteld door betrokken inwoners, is niet terug te vinden in het plan.</p>	<p>De gemeente is van plan om biodiversiteitseisen op te nemen in het nog op te stellen pachtbeleid en dit staat al genoemd bij §5.1. Aansluiting bij andere gemeenten wordt onderzocht in het pachtbeleid.</p> <p>De gemeente heeft al jarenlang een ecologisch bermbeheer. In de dorpen wordt maatwerk gemaakt met de intentie om ecologisch maaien uit te breiden. Het maaien van gemeentelijke bermen door inwoners heeft onze aandacht.</p> <p>Er is aangegeven is dat de natuurverenigingen een onderdeel kunnen worden in het bevorderen van biodiversiteit. Dit laten wij zo staan.</p> <p>Het herstellen van houtwallen vindt grotendeels plaats in het buitengebied. Het biodiversiteitsplan richt zich eerst op de gemeentelijke openbare ruimte, daar zijn houtsingels meestal geen onderdeel van.</p> <p>Onze bloembollen zijn biologisch geteeld. Daar is dus aandacht voor.</p> <p>Dit klopt, want het groenmanifest is separaat behandeld richting opstellers. Echter staan onderdelen van het Groenmanifest in het biodiversiteitsplan.</p>	<p>Dit is opgenomen in §5.4.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>N.v.t.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>
--	--	--	---

8	Plaatselijk Belang Terwispel Bomencommissie	<p>Het Plaatselijk Belang Terwispel vindt het jammer dat er niet vooraf om een reactie gevraagd is.</p> <p><u>Uitvoering en beplanting</u> Hoe is de planning van werkzaamheden geregeld m.b.t. aanleg van kabels/ leidingen en snoeiwerk. Grondwerkzaamheden langs bomen en snoeiwerkzaamheden hebben invloed op de bomen.</p> <p><u>Groenperken</u> Hoe ziet de gemeente de biodiversiteit in de groenperken? Wie geeft aan wat hierin komt en onderhoudt dit?</p> <p><u>Rol van de Gemeente</u> Heeft de gemeente in de uitwerking van het plan een aansturende functie? Verzorgt zij ook instructies voor dorps- of bewonersinitiatieven?</p> <p><u>Plas-draszones</u> Kunt u aangeven waar plas-draszones zich bevinden?</p> <p><u>Monumentale bomen</u> In het plan missen we een lijst met monumentale bomen en hoe de gemeente hiermee omgaat.</p>	<p>In juni hebben stellingen op de Stem van Opsterland gestaan, waar op gereageerd kon worden. En er is voor gekozen via de formele inspraak van andere belanghebbenden reacties te vragen.</p> <p>Dit punt gaat over uitvoering en is onderdeel van het werkproces en daarom hoort niet in een beleidsplan thuis. Vandaar dat hierover niets in het biodiversiteitsplan is opgenomen.</p> <p>De insteek is dat ons groen meer inheemse en insecten vriendelijke soorten krijgt. In principe bepaalt de gemeente het sortiment, maar er is altijd ruimte voor overleg.</p> <p>Dorps- en bewonersinitiatieven kunnen op de gebruikelijke manier worden ingediend (formulier initiatief openbare ruimte) en wordt vervolgens getoetst aan diverse uitgangspunten.</p> <p>Plas-draszones kunnen zich bevinden langs een watergang waar een brede groenstrook aan grenst.</p> <p>In het Bomenbeleidsplan (vastgesteld in 2020) is opgenomen dat wij van beeldbepalende bomen spreken en niet van monumentale bomen. Daar is geen</p>	<p>V.k.a.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>
---	---	--	--	--

			lijst van. De beschrijving van beeldbepalende bomen staat in de Algemene Plaatselijke Verordening.	
9	Inwoner Opsterland	<p>De indiener toetst het ontwerp biodiversiteitsplan aan het Groen Manifest en de Tips voor een groene gemeente van Natuurmonumenten.</p> <p><u>Algemene visie</u> Pleidooi voor een lange termijnvisie: bij elk besluit stilstaan bij de impact op toekomstige generaties.</p> <p>Suggestie: symbolische stoel voor toekomstige generaties bij raadsvergaderingen.</p> <p><u>Versterken van biodiversiteit</u> Actualisatie van bestemmingsplannen met bescherming van landschapselementen, zoals houtwallen en kerkepaadjes.</p> <p><u>Klimaatadaptatie</u> Wadi's multifunctioneel inrichten met biodiversiteitswinst. Combinatie van natuur, waterberging en recreatie in gemeentelijke natuurgebieden.</p> <p><u>Ruimtelijke ordening en bouwprojecten</u> Ecologische eisen bij aanbesteding en uitvoering.</p> <p>Bewijslast omdraaien: ontwikkelaar moet aantonen waarom vergroening niet mogelijk is.</p> <p>Stimuleer het gebruik van biobased materialen en verplicht groenplannen voorafgaand aan vergunningverlening.</p>	<p>Het groenmanifest is separaat behandeld en op gereageerd naar de opstellers. Onderdelen van het Groenmanifest staan in het biodiversiteitsplan.</p> <p>Dit wordt al gedaan met de toetsing aan de global goals (SDG's) bij ieder gemeentelijk besluit.</p> <p>Dat is een keuze die u aan de gemeenteraad kunt voorleggen.</p> <p>Het landschap en natuur zijn een onderdeel van bestemmingsplannen.</p> <p>Deze opmerking onderbouwt §3.3.</p> <p>Dit gebeurt nu al.</p> <p>Wij zijn hierover altijd in overleg met een ontwikkelaar.</p> <p>Hier wordt al op ingezet en groenplan is altijd onderdeel van een ruimtelijke plannen.</p>	<p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Toegevoegd is bijlage 3; 40 punten checklist van KNNV.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>

	Financiële prikkels voor vergroening.	Op dit moment wordt geen subsidieregeling opgezet.	Geen.
	<u>Grondbeleid</u> Positieve waardering voor duurzaam pachtbeleid.	De gemeenteraad heeft begin deze zomer een motie voor pachtbeleid aangenomen. Daar wordt momenteel aan gewerkt.	Geen.
	Aandacht voor gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door grootgrondbezitters.	Dit is geen taak voor de gemeente.	Geen.
	<u>Beheer openbare ruimte</u> Optimale bescherming en behoud van bestaande bomen.	Dit is uitgangspunt bij werkzaamheden en planvorming.	Geen.
	Strengere kapvergunningcriteria (APV) en betere herplantcontrole.	De APV wordt op het onderdeel houtopstanden niet aangepast. Herplant wordt gecontroleerd.	Geen.
	<u>Monitoring en communicatie</u> Suggestie: publicatie van begrijpelijke voortgangsverslagen in lokale media.	Bekeken wordt of de evaluatie op de website kan komen.	Geen.
	<u>Samenwerking met agrarische sector</u> Pleidooi voor stimulering van een goed verdienenmodel voor een extensieve circulaire landbouw.	Binnen het Veenweideprogramma wordt hier in pilotgebieden aan gewerkt. O.a. Aldeboarn-De Deelen.	Geen.
	Verlagen van gemeentelijke en waterschap heffingen voor natuurinclusieve bedrijven.	Dit punt hoort niet in een beleidsplan thuis.	Geen.
	Verhogen van waterpeil in veenweidegebieden.	Dit is een onderdeel van het Veenweideprogramma.	Geen.
	Suggestie: rol voor Stichting Steenbreek ontbreekt.	Steenbreek richt zich hoofdzakelijk op particulieren en er is overleg met de gemeente.	Geen.

		<u>Educatie</u> Waardering voor NME-programma van De Natuurij. Pleidooi voor natuurlokalen bij alle scholen. <u>Financiën en organisatie</u> Behoeftte aan meerjarenbegroting en inzicht in kosten (€600.000–€1,5 miljoen).	Dit is geen onderdeel van het biodiversiteitsplan. De insteek is om de gemeentelijke maatregelen binnen regulier budget op te pakken.	Geen. Geen.
10	Inwoner Opsterland	<u>Algemene waardering</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Positieve waardering voor het opstellen van het Biodiversiteitsplan. ▪ Erkenning voor de inzet van de gemeente om biodiversiteit te herstellen en versterken. <u>Beperkte reikwijdte van het plan</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het plan richt zich vooral op gemeentelijke eigendommen, terwijl deze slechts een klein deel van het grondgebied beslaan. ▪ Vragen over hoe de gemeente haar stimulerende rol richting burgers, agrariërs en andere grondeigenaren gaat invullen. <u>Kritiek op nulmeting</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De conclusie dat gemeentelijk groen al een goede biodiversiteitswaarde heeft, wordt als te positief beoordeeld. ▪ Scores liggen vaak slechts net boven de minimale waarden en blijven ver achter bij de streefwaarden. <u>Ambitie en uitvoering</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er is waardering voor de beleidsuitgangspunten, maar de indiener mist concrete maatregelen en acties, vooral richting agrariërs en burgers. 	Dank voor uw betrokken en inhoudelijk sterke reactie op het Ontwerp Biodiversiteitsplan. Uw ervaring en kennis, onder andere vanuit uw werk bij Landschapsbeheer Friesland, worden zeer gewaardeerd. U heeft terecht opgemerkt dat het plan zich in eerste instantie richt op gemeentelijke eigendommen. Dit is een bewuste keuze. In het concept uitvoeringsprogramma wordt gewerkt aan een bredere aanpak, waarin ook andere grondeigenaren en gebruikers worden betrokken. De gemeente wil hierin een stimulerende en verbindende rol spelen. Met uw opmerkingen over de interpretatie van de nulmeting samen met die van andere inspraakreacties is in §2.4 de nulmeting verder onderbouwd. In het concept uitvoeringsprogramma wordt hier aandacht aan besteed. Na vaststellen van het biodiversiteitsplan door de gemeenteraad is het concept	Geen. §2.4 is aangevuld met uitleg over de keuze voor de Meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte en het bepalen van een minimale en streefwaarde. Geen.

		<ul style="list-style-type: none"> De voornemens in hoofdstuk 6 worden als te vrijblijvend ervaren. <p><u>Duurzaam pachtbeleid</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pleidooi voor het uitsluiten van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen in pachtcontracten, zonder dat daar nog onderzoek voor nodig is. <p><u>Samenwerking met agrariërs</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Gemeente zou een actievere rol moeten spelen in samenwerking met agrariërs en agrarische natuurverenigingen zoals ELAN. <p><u>Onduidelijkheid over het Activiteitenplan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Onduidelijk is wat precies onder het Activiteitenplan wordt verstaan en of er nog een uitvoeringsagenda volgt. <p><u>Interne organisatie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Aandacht gevraagd voor integrale planvorming en interne communicatie binnen de gemeentelijke organisatie. 	<p>uitvoeringsprogramma beschikbaar.</p> <p>Uw suggestie om het gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen uit te sluiten in pachtcontracten wordt meegenomen in de verdere uitwerking van het pachtbeleid. We onderzoeken hoe dit juridisch en praktisch het beste vorm kan krijgen.</p> <p>Het belang van samenwerking met agrariërs en agrarische natuurverenigingen is opgenomen in het plan en deze contacten zijn er al jaren.</p> <p>Het Activiteitenplan is gewijzigd in concept uitvoeringsprogramma. In H9 werd inderdaad gesproken over een uitvoeringsagenda, nu concept uitvoeringsprogramma. Hierin staan de te nemen maatregelen, acties en verantwoordelijkheden overzichtelijk.</p> <p>Er wordt ook intern ingezet op bewustwording, kennisdeling en samenwerking tussen afdelingen.</p>	<p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>De begrippen activiteitenplan en uitvoeringsagenda zijn gewijzigd in concept uitvoeringsprogramma.</p> <p>Geen.</p>
11	Brandweer Fryslân	Brandweer Fryslân waardeert het biodiversiteitsplan en geeft enkele aandachtspunten mee vanuit veiligheid en bereikbaarheid.	Veiligheid en bereikbaarheid zijn essentiële randvoorwaarden bij het realiseren van onze ambities op het gebied van biodiversiteit.	Geen.

		<p><u>Waterwinning</u> Zorg dat brandkranen voor de bluswatervoorziening bij plas-draszones en natuurlijke oevers goed bereikbaar blijven.</p> <p><u>Brandkranen</u> Moeten zichtbaar en toegankelijk blijven, niet overgroeid of bedekt door maaisel, en regelmatig gecontroleerd worden.</p> <p><u>Brandgevaar in droge periodes</u> In natuurgebieden en agrarisch gebied waar ruigte, dood hout en droge vegetatie aanwezig zijn, bestaat bij langdurige droogte verhoogd risico op natuurbrand. Beheerplannen moeten rekening houden met brandpreventie, zoals het beperken van brandbaar materiaal nabij wegen en bebouwing. Snoeihout minimaal 5 meter van bebouwing en wegen leggen.</p> <p><u>Maaibeleid</u> Gefaseerd maaien is goed voor biodiversiteit, maar verhoogt brandrisico in droge periodes. Advies:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Intensiever maaien in risicogebieden. • Aanleggen van kort gemaaide stroken als brandvertragende zones, o.a. rond Beetsterzwaag en Poostweg. • Vermijden van ophoping van droog maaisel bij kwetsbare plekken en routes. <p><u>Toegankelijkheid hulpdiensten</u> Bij vergroening van dorpsranden en openbare ruimte moet vrije doorgang (minimaal 3,5 meter) voor brandweervoertuigen gegarandeerd blijven.</p>	<p>Hier houden wij rekening mee en dit zal intern nogmaals onder de aandacht gebracht worden.</p> <p>Ook hier wordt rekening mee gehouden.</p> <p>Samen met natuurbeheerders en agrariërs zullen wij aandacht besteden aan brandpreventieve maatregelen, zoals het beperken van brandbaar materiaal nabij bebouwing en infrastructuur.</p> <p>Hierover zijn al gesprekken met de brandweer. Waar mogelijk zal in overleg maatwerk gemaakt worden.</p> <p>Dit wordt meegenomen bij planvorming en beheer.</p>	<p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>
12	Natuurvereniging	De indieners zijn positief over de ambities van		

	<p>Geaflecht en Natuerferiening Bakkefean e.o.</p>	<p>het Biodiversiteitsplan en steunen het streven naar herstel van natuur en biodiversiteit. Er zijn wel vragen, opmerkingen en voorstellen:</p> <p><u>Gebiedsgerichte aanpak</u> De gekozen driedeling van gebieden (nu: dorpen, wegen/water en agrarisch gebied) wordt niet consequent doorgevoerd. Voorstel driedeling in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gemeentelijke openbare ruimte 2. Bebouwde kommen 3. Gebied buiten de bebouwde kom <p>Dit moet worden doorvertaald in ambities, maatregelen en beheer per gebied.</p> <p><u>Ambities, nulmeting en monitoring</u> Voor de openbare ruimte is de biodiversiteit wél gemeten, maar voor het buitengebied niet, terwijl de Basiskwaliteit Natuur (BKN) daarvoor geschikt is.</p> <p>De gemeente gebruikt de Meetlat Biodiversiteit om de staat van natuur en biodiversiteit in de openbare ruimte te meten. Dit is een andere methode dan de Nectarindex, die door de vrijwilligerswerkgroep bermmonitoring Opsterland wordt toegepast bij de jaarlijkse flora-inventarisatie van bermen.</p> <p>Voorstel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ een nulmeting met BKN voor het 	<p>De in het biodiversiteitsplan opgenomen driedeling laten wij staan.</p> <p>Mogelijk inconsequent gebruik hiervan is aangepast.</p> <p>Dat klopt, de uitgevoerde nulmeting is gericht op gemeentelijke eigendommen. De BKN-methode is inderdaad geschikt voor het buitengebied. Daar willen we de BKN ook inzetten. Dit wordt gefaseerd opgepakt om het uitvoerbaar te houden.</p> <p>Er is gekozen voor een brede meting van biodiversiteit (flora, fauna, structuur en ecologische functies). Nectarindex is specifiek gericht op beschikbaarheid van nectar voor insecten. Omdat deze meetlat voor een deel ook iets zegt over de aantrekkelijkheid voor bijen en vlinders kunnen wij ons voorstellen dat de waarde om te blijven meten met de Nectarindex afneemt. Tegelijk kunnen wij niet voor derden bepalen of zij wel of niet blijven meten.</p> <p>De uitwerking van de BKN wordt in latere</p>	<p>Inconsequent gebruik is in het biodiversiteitsplan aangepast.</p> <p>Geen.</p> <p>Geen.</p>
--	--	--	---	--

	<p>buitengebied</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ duidelijke streefwaarden i.p.v. minimale waarden ▪ één heldere monitoringsmethode en -frequentie ▪ kaartjes/locaties van de metingen toevoegen <p><u>Uitvoering en concrete maatregelen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het plan bevat ambities, maar te weinig concrete acties, locaties of duidelijkheid wie wat wanneer doet. <p>Verzoek om:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jaarlijkse uitvoeringsplannen (ook bestuurlijk vast te stellen) <ul style="list-style-type: none"> ▪ Heldere afspraken over: <ul style="list-style-type: none"> • maaibeheer (gazon, berm, schouwpad, hooiland) • gefaseerd snoeien • beheer van oevers (maaisel afvoeren) • ecologische voorwaarden bij gebiedsontwikkeling • scherpere regels voor bomenbeleid (o.a. doel 10% meer bomen opnemen) <p><u>Aanvullende inhoudelijke punten</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Landbouw: het plan spreekt tegenstrijdig over landbouw als 'hoeder' én als oorzaak van biodiversiteitsverlies → vraag om een duidelijke gemeentelijke koers, mét meetbare doelen. ▪ Ruimtelijke ontwikkeling: biodiversiteitsmaatregelen verplicht maken via regels, aanbestedingseisen en vergunningen. ▪ Landschap en omgevingsplan: 	<p>jaren (2028-2030) uitgewerkt met de diverse partners.</p> <p>Een overzicht van de meetlocaties nemen we op in het biodiversiteitsplan.</p> <p>Dit zijn zaken die in beheerplannen zijn of worden opgenomen en niet in het beleidsplan.</p> <p>Deze tegenstrijdigheid onderkennen wij niet. Het huidige landschap is voor een groot deel door de inzet van de agrariërs gebleven.</p> <p>Hier wordt aandacht aan besteed.</p>	<p>In bijlage 2 is een overzicht van de meetlocaties toegevoegd.</p> <p>Geen.</p> <p>Dit is toegevoegd bij §7.1.</p> <p>Geen.</p> <p>N.v.t.</p> <p>N.v.t.</p>
--	---	---	---

		<p>biodiversiteitsplan moet doorwerken in het Omgevingsplan.</p> <ul style="list-style-type: none"> Financiën: onduidelijk hoe maatregelen betaald worden. Er wordt gevraagd om een duidelijke financiële paragraaf i.v.m. transparantie en besluitvorming. 	<p>Deze notitie is hier de basis voor.</p> <p>Waar het kan, wordt met reguliere middelen de biodiversiteit verbeterd. Wanneer blijkt dat voor de mogelijke extra kosten onvoldoende budget is, zal extra budget aan de raad gevraagd worden.</p>	Geen.
	Aanpassing ambtshalve	<p>Bij de meeste ruimtelijke ontwikkelingen wordt een positieve impuls meegegeven op het gebied van biodiversiteit en natuurversterking. De 40 punten checklist van de koninklijke natuurhistorische vereniging wordt meegestuurd.</p>	<p>Dit is per abuis niet opgenomen en wordt alsnog toegevoegd.</p>	<p>In §5.1 is het volgende opgenomen: Daarnaast wordt ook gebruik gemaakt van de 40-punten checklist (zie bijlage 3) van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV). Deze checklist biedt een breed scala aan concrete maatregelen die toepasbaar zijn in de gebouwde omgeving en op terreinen met een mix van bebouwing en groen.</p>

Bijlage 1: Publicaties**(Nijs út Opsterlân 3 septimber 2025)**

Nijs út Opsterlân

3 septimber 2025 | wike 36

Iedere woensdag sturen wij u 'Nijs út Opsterlân'. Voorgaande edities [vindt u hier](#). U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u zich hiervoor heeft aangemeld. Nieuwe abonnees kunnen zich [hier](#) aanmelden.

Aktuele Bekendmakingen

Aanvragen

- **Gorredijk**, centrum, kerstmarkt op 21 december 2025
- **Terwispel**, plaatsen van een energieopslag systeem
- **Ureterp**, parkeerplaats Lijteplein plaatsen schaftwagen verduurzamen flats

Besluiten

- **Gorredijk**, Groene Long, Loop voor Morgen op 20 en 21 september 2025
- **Gorredijk**, Schansburg, standplaats showroom duurzaamheid op 1 september en 11 oktober 2025
- **Hemrik**, Compagnonsfeart 31, 31A en 31B, verbouw woonboerderij
- **Tijnje**, Breewei 6A, dorpsfeest van 18 t/m 21 september 2025
- **Ureterp**, De Telle 21, standplaats showroom duurzaamheid op 2 oktober 2025

Meldingen

- **Bakkeveen**, Duerswâldmer Wei 19, wintermarkt op 28 november 2025
- **Gorredijk**, start Mientewei 2C, wandelevenement op 3 september 2025

Ontwerp beleidsnotitie

- Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – 'Rûch is it nije kreas'

[Voor meer informatie gaat u naar www.opsterland.nl/bekendmakingen](http://www.opsterland.nl/bekendmakingen)

(Gemeentebld 3 septemder 202)

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Opsterland

Nr. 382196

3 septemder

2025

Inspraak ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 – 'Rûch is it nije kreas'

Wat ligt er ter inzage, voor wie en wanneer

Met ingang van donderdag 4 septemder 2025 ligt gedurende zes weken het ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 'Rûch is it nije kreas' voor inwoners van en organisaties in de gemeente Opsterland ter inzage.

U kunt de ontwerpbeleidsnotitie vinden op de website van de gemeente, www.opsterland.nl, door te zoeken op Biodiversiteitsplan. Daarnaast is een afdruk van het ontwerp Biodiversiteitsplan in te zien bij de receptie van het gemeentehuis, Hoofdstraat 82 te Beetsterzwaag. Hiervoor kunt u contact opnemen met de receptie, tel. (0512) 386 222.

Strekking van het Biodiversiteitsplan Opsterland

De gemeente Opsterland wil biodiversiteitsverlies ombuigen naar herstel en versterking van de biodiversiteit. Daarom stelt Opsterland een biodiversiteitsplan op. Dit biodiversiteitsplan vormt het beleidskader en sluit aan op de Omgevingsvisie 2023 en het coalitieakkoord 2022-2026 'Mei-inoar Foarút'. In eerste instantie richt het plan zich op gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte, maar samenwerking met bewoners, agrariërs en natuurorganisaties is ook belangrijk voor het behalen van de doelen.

Het plan kent een gebiedsgerichte aanpak. In onze dorpen ligt de focus op een verdere vergroening van de leefomgeving, natuurinclusieve maatregelen en het versterken van verbindingen met het buitengebied. Langs wegen en watergangen worden betere ecologische verbindingen gerealiseerd via bijvoorbeeld kruidenrijke bermen, houtsingels en natuurlijke oevers. Het gevarieerde landschap van de gemeente Opsterland biedt kansen voor herstel van de biodiversiteit.

Reageren?

Gedurende de termijn dat het ontwerp van de beleidsnotitie ter inzage ligt kan iedereen: schriftelijk een inspraakreactie op de genoemde beleidsnotitie kenbaar maken bij het College van Burgemeester en Wethouders van Opsterland, Postbus 10.000, 9244 ZP Beetsterzwaag; of u kunt uw inspraakreactie mailen naar marieke.tiekink@opsterland.nl.

Hoe gaat het verder?

Na het verstrijken van bovengenoemde termijn wordt door het college van B&W een eindverslag van de inspraak opgesteld. Indieners van een inspraakreactie krijgen dit verslag toegezonden. Hierna zal het college het Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 'Rûch is it nije kreas', al dan niet gewijzigd, aan de gemeenteraad voorleggen. Na vaststelling door de gemeenteraad volgt de publicatie van de vastgestelde beleidsnotitie. Daags na deze laatste publicatie zal de beleidsnotitie vervolgens in werking treden.

Beetsterzwaag, 2 septemder 2025

Burgemeester en wethouders van gemeente Opsterland

Bijlage 2: Ingekomen inspraakreacties

Indiener 1 – Inwoner Opsterland

Email

Beste Marieke,

Misschien een vertaling van de zin, Rûch is it nije kreas, voor de niet Friezen die in Friesland wonen
We wonen tenslotte ook in Nederland, of is het een verplichting dat je Fries kan lezen als je hier
woont??

Met vriendelijke groet,

Indiener 2 – Natuurmonumenten

Email

Beste Marieke,

Vanuit Natuurmonumenten juichen we het initiatief van een Biodiversiteitsplan van harte toe. We sluiten graag aan als gesprekspartner als het gaat om het implementeren hiervan rondom of in onze gebieden. Voor met name het genoemde onder paragraaf 4.3 loopt al een initiatief wat de doelen van het plan ondersteunt.

Met vriendelijke groet,

Boswachter Ecologie Friesland & Coördinator Natuurbeheer Slotplaats

Indiener 3 – Inwoner Opsterland

Email

Dag Marieke,

Als betrokken Opsterlands burger reageer ik graag op het bovengenoemde plan.

Mijn advies aan de gemeente is om zoveel als mogelijk agrarische grond die vrij c.q. te koop komt via een '1e koop' constructie in eigen beheer te krijgen.

Dit om te voorkomen dat private equity ridders deze aankopen. Met winstbedoelingen, die zeker geen biodiversiteit nastreven (er is op andere manieren ('projectontwikkeling') veel meer winst weg te slepen, veelal ook nog naar het buitenland.

Met vriendelijke groet,

Indiener 4 – BlomBijBeets

Email

Inspiraakreactie BlomBijBeets op Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036

Inleiding

Positief verrast waren wij bij het lezen van dit plan. Veel van onze (jarenlange) bevindingen met de ons omringende natuur en hoe ernstig die achteruitgaat, vinden we in dit plan terug. Positieve punten die we terugzien, zijn:

- We kunnen achter de omschrijving van 'biodiversiteit' staan met de richtlijn van de 4 V's (+ 4 ondersteunende V's). Het is veelomvattend en doet recht aan soorten en hun kansen voor de toekomst.
- Een onderdeel van die definitie is dieren de gelegenheid geven hun voortplantingscyclus af te kunnen maken. Dat heeft consequenties voor bv. het maaibeeld en beheer in snoeien ed. Daar wil de gemeente zich dus ook voor inzetten.
- De noodzaak van een gezonde bodem wordt benadrukt.
- Biodiversiteit is een net zo belangrijk doel geworden als andere ambities waar de gemeente zich aan verbindt, zoals economische doelen.
- De verbinding wordt gezocht met burgers en andere partijen. Hiermee wordt de zorg voor onze aarde als een gezamenlijke opdracht versterkt.
- Uit de nulmeting blijkt dat de Wegbeplanting Zand en Veen laag scoren. Dus de biodiversiteit is daar ver te zoeken. Iets wat wij, als BlomBijBeets, al lang signaleren en aangegeven hebben bij de gemeente. Dit ervaren wij als een bevestiging.
- Een tip die wij de gemeente ook mee hebben gegeven is het inzaaien met andere planten dan gras op plekken waar de grond open is geweest. Zoals bij werkzaamheden in de berm. We zijn blij dat we dit punt terugzien in de plannen.
- Het belang van bomen wordt onderkend. Maar ook de variatie in soorten.
- Het stimuleren van betrokkenheid van burgers. Het uitnodigen tot burgerinitiatieven. Voorheen kregen we signalen dat de gemeente terughoudend is met initiatieven in de openbare ruimte. Wij denken dat burgers betrokken en hoopvol blijven als zij actief een rol kunnen spelen in het vergroten van de biodiversiteit.

Het plan is positief en straalt daadkracht uit.

Tevens hebben we het plan 'kritisch' bekeken. En daar willen we een aantal punten in benoemen.

Bedoelt als stimulering en misschien ter heroverweging van plannen:

- **De nulmeting en gebruik meetinstrument Meetlat Biodiversiteit.** De vragen die dit oproept zijn:
 - De motivering waarom dit meetinstrument is gekozen, ontbreekt.
 - Er vallen ons een aantal dingen op in de format in bijlage 2. Bv.
 - *bij 1n: of er plaatselijk onbegroeid terrein is? Er is altijd begroeiing tenzij er kortgeleden werkzaamheden zijn geweest. Wat wordt hier bedoeld?
 - *1. er wordt bij de begroeiing geen onderscheid gemaakt tussen welke begroeiing. Terwijl de ene soort struik, of soort boom veel meer fauna aantrekt dan andere soorten. En dus een groot verschil uitmaakt voor de biodiversiteit.
 - *Wat is de oppervlakte van een meetpunt? Want als dat bv. 10m bij 10m is dan betekent de aanwezigheid van een aantal bomen meteen dat er minder andere planten en struiken ed wordt gescoord (ivm schaduw minder begroeiing).
 - *3c. Het toekennen van 1 tot 5 punten voor soortenrijke bomen, vinden we laag in verhouding tot de andere onderwerpen. Hoewel natuurlijk het belang van soorten die meer biodiversiteit met zich meebrengen, onmiskenbaar is. En meteen een kanttekening. Wat een Eik herbergt veel biodiversiteit. Maar dat is wel afhankelijk van zijn leeftijd. Wordt dit meegenomen in de beoordeling? Trouwens...krijgen bomen nog kans om oud te worden, met alle gebreken die daarbij horen?

*3g. Staan er late bloeiers? Als dit positief gescoord wordt zou dit ook moeten betekenen dat die bloeiers niet afgemaaid worden. Om zodoende de cyclus voor insecten ed af te kunnen maken. Maar in de praktijk zien we hier dat in augustus de bermen gemaaid worden en daarmee ook nog allerlei bloeiende en in zaad staande planten zoals Gewone Berenklauw.

- Op welk moment in het jaar is deze nulmeting uitgevoerd? Dit moment is erg bepalend voor wat je ziet, bv. voor of na een maaibeurt. Bv. voorjaarsbloeiërs kun je niet tellen als in de nazomer een meting wordt uitgevoerd. Of is hierbij uitgegaan van voorkennis? Wordt die meting voortaan steeds op hetzelfde moment uitgevoerd?
- Op welke plekken in de gemeente is de meting gedaan? We nemen aan dat dit een goeie, realistische afspiegeling is van de verschillende landschapstypes en variatie aan planten. Daar hebben we nu geen inzicht in. Is de gemeente hierbij uitgegaan van monitoren van de minst diverse en dus lage biodiversiteitsplekken? Want daar ligt toch juist de ambitie. En er zullen vast stukken grond zijn die hoog in biodiversiteit scoren. Kan hier een valkuil ontstaan omdat misschien uitgegaan wordt van gemiddelden en dat daarmee de ambitie verminderd?
- We missen bij de meting biodiversiteit de gegevens die nu al bekend zijn vanuit de Nectarindex. Een jaarlijkse meting die door vrijwilligers van de Geaflecht/natuurvereniging Bakkeveen wordt uitgevoerd. Hier is al veel in geïnvesteerd en geeft waardevolle informatie en zou een goede aanvulling kunnen zijn op het bepalen van biodiversiteitsniveau 's.
- De meting die nu gedaan is, is een meting van landschapstypes met hun beplanting. We zien geen monitoring terug van dieren en insecten. Misschien is dit ook te ingewikkeld en is de insteek daarom 'de voorwaarden creëren'. Maar in de praktijk zou het mooi zijn als ook de fauna wordt geteld. Het kan betekenen dat duidelijk wordt dat er op bepaalde plekken in de gemeente veel meer fauna aanwezig is dan op andere plekken. Dan kan de keuze gemaakt worden om hierbij meer maatwerk te leveren om deze plekken te borgen of zelfs als voorbeeld voor andere plekken kan dienen.
- We komen nergens in de tekst het beleid rond de Eikenprocessierups terug. Terwijl ook hier keuzes gemaakt kunnen worden die de biodiversiteit ten goede kunnen komen. Bv. worden mezensoorten gestimuleerd op die plekken te foerageren en daarmee veel rupsen wegeten.
- Wat ons betreft zou de gemeente, daar waar het allerlei regelgeving toelaat, pittiger mogen zijn richting pachters. Durft de gemeente echt haar nek uit te steken? Het boerenland is ook ons land, daar waar wij dagelijks wonen en werken. Ook wij burgers willen dat het land, de bodem ed. goed beheerd worden en recht gedaan wordt aan natuur en fauna. Hoeveel mensen bv. hebben last in hun tuinen van bestrijdingsmiddelen en kunstmest die boeren en landbouwers gebruiken. Het vraagt enorm veel van burgers om hier hun stem te laten horen. Die wegen zijn vaak erg ingewikkeld. Dat onze eigen gemeente hiervoor gaat staan, voelt dan als recht-doen. Het standpunt van Opsterland tav de Lelieteeft is bv. een goeie stap in de richting. Hoe concreter hoe beter!
- De doelstelling om in 10 jaar 5 hectare kruidenrijk grasland erbij te hebben vinden we voor zo'n uitgestrekte gemeente een te lage ambitie.
- **De uitvoering van deze plannen.**
 - In het plan zien we te weinig terug hoe één en ander een vertaalslag krijgt naar de praktijk. Het kan gebrek aan procesmatig inzicht aan onze kant zijn. Dus dat de gemeente dit in een latere fase doet. Maar hier en daar is in de tekst te bespeuren dat de gemeente haar grenzen aangeeft wat betreft de ambitie. Bv. op blz. 13. Betreffende de 3-30-300-regel. "Dit betekent dat de 3-30-300-regel niet overal uitgevoerd wordt of kan worden". Natuurlijk is dat de realiteit. Maar zit hier ook niet de verleiding om het te laten zitten? In hoeverre blijft de gemeente 'scherp'.

- Ditzelfde geldt voor de samenwerking zoeken met andere partijen zoals boeren, bouwprojecten ed.
(heel vaak loopt een plan vast op het 'hoe'. Bij een gezamenlijke overtuiging over het 'wat', zijn we bereid om krachtiger in te zetten, ondanks tegenslag, weerstand en meer kosten).
In aansluiting hierop, kunnen we ons voorstellen dat er mensen nodig zijn die deze processen kunnen begeleiden en kunnen ondersteunen in de keuze van communicatie en overleg, om zo te zoeken naar gezamenlijkheid. Hoe krijg je verbinding met andere partijen die ook andere belangen hebben? Het kan al snel stuklopen op inhoud, verschil in standpunten, 'teleurstelling uit het verleden', verwachtingen, wantrouwen ed. We hopen van harte dat de gemeente het belang van goeie communicatie onderkent.
- Rond maaibeleid en beheer. Een voorbeeld wordt genoemd van gefaseerd maaien, dood hout laten liggen ed., blz. 3. Wat betekent dit voor de praktijk? Inmiddels is erg veel onderzoek gedaan naar de wijze waarop gemaaid moet worden om zo variatie in planten te behouden én de insecten en andere dieren recht te doen. Zoals maa hoogte, keuze van machines, sinusmaaieren, maatwerk ed. Keuzes hierin lezen we te weinig terug in het plan. Wel lezen we de keuze om de begroeiing rond bomen te laten staan. Maar is dit voldoende om daarmee de insectenstand te behouden en liefst te vergroten? Wij denken van niet. Onze wens zou hierin zijn dat de gemeente kiest voor methodes als maaien-laten liggen-afvoeren, verschillende bermen ed. in verschillende periodes met verschillende hoogtes te maaien. Tevens zou onze wens zijn dat kleiner materieel gebruikt wordt. En wordt er logistiek gekeken hoe één en ander in elkaar grijpt? Bv. stel er blijft een deel berm staan, vervolgens komt een week later een grote trekker of een machine met grote rupsbanden die de oever moet hekkelen en kan niet anders dan door de hoge begroeiing rijden. Willen we insecten kans geven hun cyclus af te maken dan zal op veel plekken de beplanting de winter over moeten blijven staan.
- **Toekomstbestendigheid.**
 - De gemeente neemt dit mee in het plan, bv. tav van waterhuishouding. Onze vraag is, of dit ook meegenomen wordt in de keuze van beplanting. Inheems is heel belangrijk maar bomen moeten ook in een (toekomstig) droger klimaat kunnen leven. En dat kan de keuze bepalen waar welke boom wordt geplant.
 - We hebben gelezen dat de gemeente meer dan 100 bomen wil gaan kappen. Daar zitten ook veel Eiken bij. Een boomsoort die enorm veel biodiversiteit in zich draagt, vooral als de boom ouder is. Welke overwegingen spelen bij die kap en kan expertise hieromtrent meegenomen worden in dit Biodiversiteitsplan? Daar waar Eiken het moeilijk hebben, goed onderzoeken wat daarvan de oorzaak is en prioriteit geven aan ingrepen als waterhuishouding, om ze te redden i.p.v. om te hakken. Mogen bomen oud worden, hol worden, ruimte krijgen om te vallen en zo door te leven ed. omdat dat past bij hun ontwikkeling (en misschien minder bij ons plaatje van 'mooi' of moeten wijken voor te ver doorgeslagen veiligheidsnormen). Natuurlijk moet er soms ingegrepen worden i.v.m. veiligheid, dat begrijpen we.
 - Toekomstbestendigheid houdt ook in de aarde zo min mogelijk belasten. Ook dat komt ten goede van biodiversiteit. Houdt de gemeente bij de uitvoering van de plannen rekening met keuzes rond gebruik van brandstoffen, keuze materieel, plastics die overal liggen en door maaien verpulverd worden, plastics die boeren gebruiken voor het inpakken van hooi maar ondertussen verwaait en dus overal ligt, het ontbreken van prullenbakken waardoor mensen eerder hun rommel weggooien in de berm enz.
- **Communicatie met burgers.** De gemeente wil burgers informeren, stimuleren en activeren. Maar hoe de gemeente dit wil doen en denkt mensen te kunnen bereiken, zien we te weinig terug in het plan. We weten dat de gemeente haar website bv. gebruikt om informatie te geven. Maar we weten ook dat heel veel mensen dat niet lezen. Hieruit kun je niet concluderen dat mensen niet betrokken zijn. Dus is het niet effectief.

Welke andere manieren ziet de gemeente hierbij?

Een tip van ons om betrokkenheid en biodiverse acties van burgers te vergroten is het Project Tuinrangers. Vrijwilligers worden daarbij opgeleid om burgers te helpen hun tuin biodiverser in te richten.

We hopen dat u één en ander mee wilt nemen.

We zijn blij met uw insteek en kijken uit naar de veranderingen in onze woonomgeving! Veel haalbare, kleine stapjes en alles wat al gerealiseerd kan worden meteen oppakken. Hoe zichtbaarder, hoe concreter, hoe sneller, hoe groter de kans dat burgers ook zelf in actie komen en daarmee uw plan een sneeuwbaaleffect kan hebben!

Met vriendelijke groet
Namens BlomBijBeets

Indiener 5 – ELAN

Email

Goedendag Marieke Tiekink,

Met belangstelling is binnen ELAN Zuidoost Friesland het ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland gelezen.

Hierbij een reactie hierop.

- In het plan las ik dat gemeente Opsterland de samenwerking met (Agrarisch) Natuur Verenigingen zoekt om biodiversiteitsinitiatieven op te pakken. Vanuit ELAN Zuidoost Friesland zien we een verzoek hiertoe gaarne tegemoet en zijn bereid om de samenwerking aan te gaan.
- Op blz. 15 wordt beschreven dat de NME sinds 2024-2025 op scholen educatie verzorgt. Wellicht aanvullend goed om te vermelden dat ELAN in samenwerking met gemeente Opsterland, NME, LBF én scholen al jarenlang biologiedagen verzorgt op boerderijen en financieel ondersteund door van Teijens-fundatie, Kunst & Co.

In het vertrouwen u op deze wijze voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Secretaris ELAN Zuidoost Friesland
Commissieweg 15
9244 GB Beetsterzwaag

Indiener 6 – LTO Noord

t: 088 888 6666
e: info@ltonoord.nl
w: www.ltonoord.nl

College van Burgemeester en wethouders van Opsterland
Postbus 10000
9244 ZP Beetsterzwaag

Per mail
marieke.tiekink@opsterland.nl

Postadres
Postbus 240
8000 AE Zwolle

Hoofdkantoor
Dr. Stolteweg 2
8025 AV Zwolle

Vestiging
Lavendelheide 9
9202 PD Drachten

Datum: 02 oktober 2025 Referentie: 05125/fri/rv-jw

Betreft: **Inspraak biodiversiteitsplan 2026-2036**

Geacht college,

Graag wil LTO Noord, met het oog op de belangen van haar leden in de gemeente Opsterland reageren op het Biodiversiteitsplan Opsterland "Ruch is it nije kreas" 2026-2036. Deze reactie is opgesteld door LTO Noord, in nauw overleg met het afdelingsbestuur van LTO Noord Opsterland.

Reikwijdte onduidelijk

In de samenvatting van het plan wordt aangegeven dat het beleid zich richt op gemeentelijke eigendommen en samenwerking met bewoners, agrariërs en natuurorganisaties. Bij bestudering van de inhoud van dit beleidsplan blijkt echter dat de gemeente een bredere ambitie heeft. Zij wil biodiversiteit verankeren in de ruimtelijke ontwikkeling door water, bodem en landschap als sturende principes te hanteren. Daarmee gaat het plan nadrukkelijk verder dan enkel een visie op bodemdiversiteit binnen gemeentelijk bezit.

In hoofdstuk 5 wordt dit verder uitgewerkt met voorstellen voor natuurinclusief bouwen, het opnemen van groene normen in stedenbouwkundige plannen, het integreren van ecologische verbindingen en het invoeren van een verplichte biodiversiteitstoets.

LTO Noord stelt vast dat hiermee beleid wordt voorgesteld dat ook raakt aan ruimtelijke ontwikkelingen van burgers en ondernemers en daarmee buiten de oorspronkelijke scope van dit biodiversiteitsplan valt. Wij stellen daarom voor de tekst zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat deze criteria uitsluitend van toepassing zijn op ontwikkelingen die door de gemeente worden geïnitieerd.

Oppassen met creëren van waarden

Er zijn tal van voorbeelden waar het creëren van biodiversiteit andere ontwikkelingen ernstig kan belemmeren. Zo hebben melkveehouders ervaren dat zij hun asbestdaken niet konden saneren omdat er zwaluwen in hun stallen broedden. Ook de gemeente loopt met dit plan het risico zichzelf in de weg te zitten. Neem als voorbeeld wanneer natuurwaarden worden gecreëerd op braakliggende terreinen, die later bestemd zijn voor woningbouw, of in bermen waar in de toekomst glasvezel of andere infrastructuur moet worden aangelegd. Voor de landbouw is dit eveneens relevant, omdat het denkbaar is dat de noodzakelijke mitigatie of compensatie van dergelijke situaties ten koste gaat van landbouwkundige belangen. LTO Noord zou daarom graag zien dat er in dit plan aandacht is voor deze risicofactor.

Naast exoten ook andere probleemsoorten

In paragraaf 5.3 wordt terecht de nodige aandacht besteedt aan invasieve exoten. De rode draad is

echter dat de gemeente Opsterland daar niet meer wil doen dan minimaal van haar wordt gevraagd. LTO Noord ziet daarin een duidelijk risico. Sommige ontwikkelingen en zeker de ontwikkeling van invasieve exoten vraagt om een aanpak die vroegtijdig en doortastend is, zodat de problemen in de kiem kunnen worden gesmoord. Wij vinden dan ook dat de gemeente in dit plan expliciet haar houding ten opzichte van invasieve exoten moet benoemen.

Daarnaast constateren wij dat de gemeente in haar beschouwing van provinciaal beleid geen melding maakt van de beheersplicht die in de provinciale verordening is vastgelegd voor onder andere enkele distelsoorten, maar ook voor jacobskruiskruid. Deze verplichting zou naar onze mening nadrukkelijk in het plan moeten worden opgenomen.

Verder vinden wij het noodzakelijk dat het plan ook aandacht besteedt aan de invloed van bepaalde diersoorten op de biodiversiteit in de gemeente Opsterland. De ongebreidelde groei van populaties van predatoren zoals de ooievaar, steenmarter, vos en kraai heeft immers directe gevolgen voor de aanwezigheid van weidevogels en andere bodembroeders. Ook de aanwezigheid van de wolf verdient in dit verband aandacht. Als de aanwezigheid ertoe leidt dat er geen vee meer buiten kan lopen, heeft dit ingrijpende gevolgen voor de biodiversiteit in de weilanden. Vanwege het karakter van de natuurwaarden die in natuurgebieden worden nagestreefd is begrazing een essentieel onderdeel van het behoud en de ontwikkeling van biodiversiteit. Wanneer dit door de aanwezigheid van de wolf niet langer mogelijk is, komt de gewenste biodiversiteit onherroepelijk onder druk te staan.

Met en is weten

In de samenvatting van het plan staat dat met behulp van de biodiversiteitsmaatlat iedere vijf jaar een meetronde wordt uitgevoerd. Elders in het plan wordt echter gesproken over een cyclus van drie jaar. Deze tegenstrijdigheid maakt de tekst inconsequent en schept verwarring. In paragraaf 2.4 wordt bovendien verwezen naar een nulmeting in 2025, waarbij de meetlat alleen registreert of iets aanwezig is of niet. Er wordt geen waardeoordeel aan verbonden volgens de tekst van deze paragraaf. In dezelfde paragraaf wordt echter gesteld dat 'wij' in overleg met IPC Groene Ruimte een minimale en een streefwaarde bepalen. Daarmee wordt er feitelijk alsnog een waardeoordeel gekoppeld aan de meetsystematiek rond biodiversiteit.

Dit roept belangrijke vragen op. Is het werkelijk de bedoeling dat scores structureel worden bijgehouden en dat beleid wordt aangepast wanneer de streefwaarden niet gehaald worden? En op basis van welke objectieve criteria zijn de minimale- en streefwaarden bepaald? Is dit zorgvuldig onderbouwd of komt het voort uit de ambitie van een enkele beleidsmedewerker?

In het verlengde hiervan staat in paragraaf 3.1 dat bij het bestemmen van gronden wordt ingezet op biodiversiteitsherstel. Zonder toelichting kan deze formulering zorgen oproepen, omdat het de indruk wekt dat de ambitie op het vlak van biodiversiteit zwaarder zal wegen dan de beoogde functie en het gebruik.

Tot slot

Wij hopen u met onze reactie voldoende te hebben geïnformeerd over onze zienswijze op dit beleidsstuk en zijn graag bereid om onze inbreng toe te lichten.

Voor meer informatie en/of vragen over onze reactie kunt u contact opnemen met [REDACTED]

Met vriendelijke groet,
Namens LTO Noord

Achter de boer en tuinder. Voor ons allemaal.

RABOBANK NL 43 RABO 0102 5543 74 • KVK 08130650 • BTW nr. NL813834569B01

In de paragraaf Aanleiding op bladzijde 4 wordt geschreven dat een groenblauwe leefomgeving bijdraagt aan het welzijn van inwoners. Ons inziens zou de aanleiding van het Biodiversiteitsplan ook het welzijn van dieren moeten omvatten.

In het Biodiversiteitsplan worden biodiversiteit en haar waarden omschreven. Het belang van voedsel, veiligheid, voortplanting wordt op bladzijde 5 omschreven en gemotiveerd. Maar er wordt niet genoemd wat de gemeente concreet gaat doen om bij te dragen aan de zogenaamde vier V's. Daardoor oogt het plan te verblijvend. Het plan spreekt in veel algemene termen "we zetten in op", "we stimuleren" en "bijvoorbeeld." We missen hierbij de concrete instrumenten.

De 3-30-300-regel onder 5.2 op bladzijde 13 spreekt ons erg aan. Maar de richtlijn klinkt nu erg vrijblijvend en optioneel. Waarom is de regel niet afdwingbaar bij nieuwe projecten en/of herinrichtingen van gebieden?

In het Biodiversiteitsplan missen we afdwingbare verplichtingen. Op bladzijde 14 onder 5.4 stelt de gemeente dat zij wil gaan onderzoeken of het mogelijk is om kunstmest en pesticiden in de toekomst te verbieden op haar eigen gronden. Suver Opsterland is blij dat de gemeente geen kunstmest en pesticiden op haar gronden wil. Maar maak biodiversiteitseisen verplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen en pachtcontracten (geen gif, kruidentanden, nestvoorzieningen). En sluit aan bij gemeenten die dit al doen.

Onder participatie, bewustwording en samenwerking, paragraaf 6 vanaf bladzijde 14 en bijlage 3 blijkt dat inwoners aandringen op ecologisch maaien en geen rigoureuus beheer. Dit mag voor ons wel scherper naar voren komen in de doelstelling. Als het gaat om bewustwordingen missen we het aspect voorlichting over of verbieden van inwoners die de provinciale en gemeentelijke bermen ongevraagd maaien.

Op bladzijde 16 onder 6.3 wordt gesteld dat samenwerking met TBO's, belangrijks is voor behoud en versterking van biodiversiteit. Ook geeft de gemeente aan contacten met de agrarische sector belangrijk te vinden. Ook onze lokale natuurvereniging **kunnen** onderdeel worden in het bevorderen van biodiversiteit. We missen echter belangrijke doelstellingen. Wat men eventueel wil bereiken klinkt vrij algemeen. Uit het stuk blijkt niet concreet wat de samenwerking inhoudt, wat er al is bereikt, wat er bereikt moet worden en vooral wat er concreet gedaan wordt. Vergaderen is bijvoorbeeld ook samenwerken. Maar wat levert het op voor de flora en fauna. Hoe zorgen we er bijvoorbeeld dat verloren houtwallen weer terugkomen? En hoe houden we de bestaande in stand? En waarom de twijfeltaal als het gaat om de natuurverenigingen? Daar zit veel kennis en kunde en die partijen zijn al bekend bij de gemeente.

In het stuk missen we eisen bij inkoop van de gemeente. Is gemeente bijvoorbeeld al overgegaan op de inkoop en het planten van biologische bollen? Verder heeft de gemeente in 2021 als handreiking voor het versterken en uitbreiden van de biodiversiteit een Groen Manifest ontvangen. Betrokken inwoners met kennis en kunde hebben maandenlang gewerkt aan dit document. Wij hadden gehoopt enkele concrete suggesties uit deze handreiking terug te vinden in dit plan. Helaas zien we die niet terug in dit plan.

Indiener 8 – Plaatselijk Belang Terwispel

Email

Hallo Marieke,

Als Plaatselijk Belang Terwispel vinden wij het jammer dat wij niet vooraf om een reactie gevraagd zijn op het plan en anders hebben moeten vernemen dat er een Biodiversiteitsplan Opsterland was.

Bij het lezen van het Biodiversiteitsplan Opsterland is onze bomencommissie een aantal punten opgevallen:

- Hoe is de planning van werkzaamheden geregeld m.b.t. aanleg van kabels/ leidingen en snoeiwerk.

Wanneer grondwerkzaamheden worden uitgevoerd langs bomen en even later hier snoeiwerkzaamheden worden uitgevoerd heeft dit invloed op de bomen.

Hierover kunnen wij niets terugvinden in het plan.

- Groenperken.

Hoe ziet de gemeente de biodiversiteit in de groenperken?

Wie geeft aan wat hierin komt en onderhoudt dit?

- Rol van de Gemeente.

Heeft de gemeente in de uitwerking van het plan een aansturende functie?

Verzorgt zij ook instructies voor dorps- of bewonersinitiatieven?

- Plas-draszones.

In het plan worden gesproken over plas-draszones kunt u ook aangeven waar deze gebieden zich bevinden?

- Monumentale bomen.

In het plan missen we een lijst met monumentale bomen en hoe de gemeente hiermee omgaat.

Wij zien u reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Voorzitter Plaatselijk Belang

Plaatselijk Belang

Terwispel

Indiener 9 – Inwoner Opsterland

Reactie ontwerp biodiversiteitsplan:

Tegen het licht gehouden met Groen Manifest en Tips voor een groene gemeente van Natuurmonumenten

Zo werkt Opsterland aan een toekomstbestendige leefomgeving voor mens, dier en plant.

Voer standaard in: bij ieder gemeentelijk besluit of actie stil staan bij de **impact** hiervan op volgende generaties. Lange termijnvisie. Bij een aantal gemeenten wordt bij iedere raadsvergadering een extra stoel geplaatst als symbool voor onze toekomstige generatie. Zou mooi zijn.

3.2 Opgave gemeente; biodiversiteit versterken

Bij versterken van biodiversiteit gaat het om een aantal zaken:

▪ Aansluiten bij het landschap.

In ons **Groen Manifest** pleiten we voor:

- Betere beschrijving, inventarisatie en bescherming in huidige bestemmingsplannen van het Opsterlandse landschap.
- **actualiseren van de bestemmingsplannen** zodanig dat landschap, natuur en biodiversiteit voldoende beschermd, geborgd en versterkt worden.
- bescherming van houtwallen, natuurlijke watergangen, kerkepaadjes e.d. door deze als waardevolle landschapselementen **in het bestemmingsplan op te nemen.**
- waar nodig aanleg van faunapassages voor succesvolle migratie.

3.3 Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Ook de aanleg van wadi's om water op te vangen, kunnen met een plus op biodiversiteit ingericht worden.

Tip Natuurmonumenten voor een groene gemeente:

Zet in op het **multifunctioneel** gebruiken van gemeentelijke natuurgebieden. Kijk naar combinaties met waterberging en recreatie. Dat resulteert in functiecombinaties waarbij natuur meerwaarde oplevert en tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in het robuuster maken van natuur en groen.

*Bij punt 4 wordt gesproken over **herinrichting in de dorpen en planning bij nieuwe projecten bij ruimtelijke ordening.***

Tip Natuurmonumenten:

-Neem iets op over de **aanbesteding**: aan de uitvoerders, worden eisen gesteld waarbij deskundigheid en inzet van het juiste materiaal voor ecologisch beheer leidend zijn. Bovendien is een goede afstemming en communicatie tussen beleidsmakers, uitvoerenden en aannemers belangrijk.

-Draai de **bewijslast** om. Een projectontwikkelaar moet kunnen aantonen waarom neststenen, groene daken, gevelgroen en insectenvoorzieningen niet kunnen worden toegepast.

-Stimuleer gebruik **biobased** en herbruikbare bouwmaterialen die helpen om de vervuilende en nauwelijks recyclebare afvalstromen uit de bouw terug te brengen.

-bij ieder bouwproject eerst een **groenplan** laten maken dat wordt voorgelegd voor afgifte van vergunning en bouwrijp maken van een terrein, een en ander te verankeren in omgevingsvisie en vergunningverlening.

-Introduceer **financiële prikkels** om vergroening te stimuleren. Beloon investeerders in het bijdragen aan oplossingen, bijvoorbeeld via cofinanciering, korting op lokale belastingen of andere positieve prikkels.

5.4 Over het grondbeleid. Duurzaam pachtbeleid ontwikkelen, PRIMA!

Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. Contact met grootgrondbezitters (bv Corneliastichting bij Rome bij volkstuin) in Opsterland over gebruik chemische bestrijdingsmiddelen. Vaak wordt economisch belang als prioriteit gezien bij deze groep.

7.1 Beheer en onderhoud van de openbare ruimte

Bomen

- Monoculturen doorbreken bij vervanging, bij voorkeur met gebiedseigen gekweekte boomsoorten.
- Dode bomen en dood hout laten staan, zolang de veiligheid niet in het geding is.

In ons **Groen Manifest** pleiten voor:

- een optimale bescherming en verzorging van bestaande bomen en - indien nodig - een zorgvuldige snoei met behoud van de natuurlijke vorm van boom (beperken van opkronen) of struik, op basis van deskundigheid en ecologische uitgangspunten.
- aanscherping van criteria voor het verstrekken van kapvergunningen (APV) zodat er minder bomen 'zo maar' verdwijnen.
- bescherming van de houtwallen door deze als waardevolle natuurelementen **in het bestemmingsplan op te nemen**.
- controle op herplant en bij voorkeur is herplant vooraf geregeld in de planvorming.
- behoud van bestaande bomen op beoogde bouwlocaties: inpassing in ontwerpfase.

8. Monitoring en evaluatie

In de tussenliggende jaren worden waarnemingen bijgehouden en eventuele knelpunten gemeld door uitvoerders of inwoners. Jaarlijks wordt een evaluatie uitgevoerd, gekoppeld aan het activiteitenplan.

Optie: Openheid. Hier een te begrijpen verslag van publiceren in de lokale bladen (SA) zodat de inwoners op de hoogte zijn van de stand van zaken op dit moment en waar nog aan gewerkt moet/gaat worden. Jaarlijkse berichtgeving zou mooi zijn zodat inwoners en raadsleden niet alleen weten *wat* er gebeurt, maar ook *wat* het mag kosten en wat we ervoor terugkrijgen.

6.3 Samenwerking

*Daarnaast houden wij goed contact met de **agrarische sector** om waar het kan hun plannen te ondersteunen.*

Groenmanifest

Variatie in het landschap is een voorwaarde voor de aanwezigheid en een gezonde leefomgeving voor veel verschillende soorten. Helaas bestaat het grootste deel van het landschap in onze gemeente uit landbouwgrond met monoculturen van Engels Raaigras of mais en wordt de kwetsbare bodem bovendien frequent bewerkt met grote zware machines. Door het intensieve gebruik is veel boerenland minder geschikt geworden als leefgebied voor dieren en planten.

- **stimuleren van een goed verdienmodel voor een meer extensieve circulaire landbouw.**
- **verlaging van gemeentelijke en waterschapshellingen voor bedrijven die aantoonbaar natuurinclusief werken.**

- verhoging van het waterpeil in de veenweidegebieden om daarmee bodemdaling, CO2 uitstoot en verlies van biodiversiteit te stoppen/verminderen.

-Stichting Steenbreek rol? Zie ik nergens genoemd...? Promotie opvang regenwater, tegel eruit, plant erin.

*NME De Natuur is sinds het schooljaar 2024-2025 gestart met het verder uitrollen van hun programma naar de Opsterlandse basisscholen. De kinderen worden zo betrokken bij natuur, landschap en duurzaamheid. **PRIMA!** Echter het **groenlokaal** in Lippenhuizen is wegbezuinigd! Richt een natuurlokaal in bij alle scholen.*

9. Organisatie en financiën

De uitvoering ligt de eerste periode bij een gemeentelijke regiegroep biodiversiteit, waarin medewerkers van verschillende teams (uitvoering, beheer, beleid, communicatie) samenwerken. Voor uitvoering van maatregelen, welke niet met regulier onderhoud opgepakt worden, wordt een biodiversiteitsbudget aangevraagd. Aanvullend wordt actief gezocht naar cofinanciering via o.a. de provincie Fryslân. De verwachte kosten per maatregel worden opgenomen in een uitvoeringsagenda. Risico's zoals budgettekorten of vertraging in uitvoering worden verkleind via fasering en prioritering van maatregelen.

Kosten en uitvoering

Een financiële onderbouwing is onvoldoende inzichtelijk. Uit vergelijkbare gemeentelijke plannen blijkt dat de uitvoering in een periode van tien jaar al snel tussen de **€ 600.000 en € 1,5 miljoen** kost. Daarom een verzoek tot het opstellen van **meerjarenbegroting** zodat inwoners en raad zicht krijgen op de haalbaarheid en het ambitieniveau van het plan.

Personeel: hoeveel **extra personeel** is er nodig over de jaren? Is dat haalbaar gelet op de voortdurende wisseling bij groenbeheer tot nu toe.
Welke subsidies zijn al beschikbaar?

Indiener 10 – Inwoner Opsterland

Betreft: Inspraakreactie Ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036

Datum: 10 oktober 2025

College van Burgemeester en Wethouders van Opsterland
Postbus 10.000
9244ZP Beetsterzwaag

Geacht College,

Sinds 4 september ligt het Ontwerp Biodiversiteitsplan Opsterland ter inzage. Graag maak ik gebruik om hierop te reageren.

Ik ben erg verheugd dat de gemeente Opsterland ervoor heeft gekozen een Biodiversiteitsplan op te stellen. Dit getuigt van een goed verantwoordelijkheidsgevoel voor de Natuur en de Biodiversiteit, die zo ontzettend onder druk staat en razendsnel aan het verslechteren is. Ik waardeer dat de gemeente hierop beleid gaat voeren en middels dit plan uitvoering gaat geven aan herstel en verbetering van de biodiversiteit.

Algemeen

In aansluiting op de Omgevingsvisie 2023 en het Coalitieakkoord 2022-2026 is uitwerking gegeven aan een beleidskader om biodiversiteitsverlies om te buigen, de biodiversiteit te herstellen en te versterken. Daartoe dient dit Biodiversiteitsplan. Dit plan echter beperkt zich in eerste instantie tot de gemeentelijke organisatie en de gemeentelijke eigendommen. Deze maken echter maar een zeer beperkt deel uit van de gemeente Opsterland. (Zie ook de hfst.1 Aanleiding)

Wat is verder de bedoeling? Komt er een vervolgaanpak/plan richting andere grondeigenaren en -gebruikers?

Hoe pakt de gemeente haar leidende en stimulerende rol op om burgers, agrariërs en andere grondeigenaren te activeren of te ondersteunen bij het herstel en het verbeteren van de biodiversiteit?

Biodiversiteit in Opsterland en Nulmeting

Zoals gesteld in §2.2: Ondanks dat er geen exacte cijfers zijn, wordt aangenomen dat de laatste decennia ook in Opsterland de biodiversiteit is afgenomen. De biodiversiteit staat zwaar onder druk, zeker in het overgrote deel van de gemeente, het agrarische buitengebied. Daar spelen landschapselementen een cruciale rol voor een groenblauwe dooradering en als habitat. Echter ook hier is, al decennialang, veel verlies te betreuren aan landschapselementen. En dat maakt de conclusie dat de basis van de NNN op orde is zeer discutabel. Het is veel te kort door de bocht om te stellen dat door het voorkomen van bomen, de basis dus op orde is. (Laatste alinea §2.3)

Juist na bestudering van de verschillende kaarten blijkt hoe sterk bomen, houtwallen en -singels, en andere landschapselementen zijn afgenomen.

Om inzicht te krijgen en behouden in de biodiversiteit van de gemeentelijke groenelementen, is een nulmeting uitgevoerd volgens het systeem Meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte (§2.4). Conclusie is, dat gemeentelijk groen op veel plekken al een goede waarde heeft voor de biodiversiteit. Dit, omdat in de onderscheiden gebieden de score veelal boven de minimum waarde uitkomt. (1e en 2e alinea blz.9)

Naar mijn mening echter wordt een veel te positieve conclusie aan de uitkomst van deze Nulmeting toegekend. De nulmeting komt in verreweg het overgrote deel van de beoordeelde criteria nauwelijks, of slechts minimaal, hoger uit dan de minimale waarde. De nulmeting blijft ver achter bij de streefwaarden, zowel bij de onderscheiden criteria als wel bij de totale waarden in de 4 gebruikte gebieden.

Ambitie en beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten en voornemens in de hoofdstukken 3 en 4 laten zien dat het de gemeente Opsterland ernst is met het verbeteren van de biodiversiteit. Op de gemeentelijke eigendommen heeft zij zelf vat op de uitvoering van biodiversiteitsvriendelijke maatregelen. Het overgrote deel van het buitengebied is echter agrarisch gebied. Hierop is winst te behalen. In de dorpen en woonwijken bepalen de burgers veelal het beheer en onderhoud van hun groenelementen. Ook hier is voor het ontwikkelen van groen of beheer van bestaand groen, winst te behalen.

In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op deze doelgroepen. Voorlichting, informatie delen, overleg en samenwerking, ondersteuning zijn mooie voornemens. Maar ik mis hier de concretisering van maatregelen en acties. De voornemens zijn nog vaag en te vrijblijvend.

Duurzaam pachtbeleid

In §5.4 wil de gemeente bij de uitgifte van gronden voor verpachting inzetten op duurzaam gebruik, stimuleren van natuurinclusieve landbouw. Hierbij past zonder twijfel het uitsluiten van gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen in de pachtcontracten. Onderzoek hiertoe is niet nodig.

Participatie, communicatie en samenwerking

In §6.3 wordt duidelijk aangegeven dat de gemeente samenwerkt met diverse stakeholders en samenwerkingspartners. Terreinbeherende natuurorganisaties uiteraard om met hen af te stemmen, in contact te blijven en van hun expertise gebruik te maken. Agrariërs echter is een belangrijke doelgroep, waarbij de gemeente, eventueel en zo nodig mét de agrarische natuurverenigingen (en ELAN) een stimulerende en actief ondersteunende rol zou moeten gaan vervullen. Zij kunnen een belangrijke rol spelen bij de verdere ontwikkeling en het beheer/verbetering van de groenblauwe dooradering, de landschapselementen in het buitengebied. Zoals eerder gesteld is hier veel winst voor de biodiversiteit te behalen.

7. Maatregelen/Activiteitenplan

Onduidelijk is wat wordt verstaan onder het Activiteitenplan. Is dit hetgeen in hoofdstuk 7 is beschreven, aangevuld met het beheer en onderhoud van de gemeentelijke eigendommen,(§7.1) en nog geïmplementeerd moet worden? Of zijn het de acties die zijn opgenomen in het schema met SMART Doelstellingen op blz.17 ? In dat geval ontbreken in het Smart schema diverse acties.

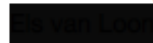
Of ligt het in de bedoeling om na de behandeling en vaststelling van dit beleidskader Biodiversiteitsplan Opsterland, een nader uitvoeringsplan op te stellen, waarin een vollediger overzicht van alle maatregelen wordt gegeven. En is dit dan de uitvoeringsagenda waarvan in hoofdstuk 9 melding wordt gemaakt ?

Tot slot

Voor een gemeentelijk beleid waarbij biodiversiteit een belangrijke rol speelt bij ruimtelijke ontwikkelingen is integrale planvorming nodig. Dit vraagt binnen de gehele gemeentelijke organisatie om ondersteuning en een goed geïmplementeerde werkwijze. Ook binnen het gemeentelijk apparaat dient dus aandacht te zijn voor goede voorlichting en communicatie over dit belangrijke thema, de biodiversiteit.

Ik wens u veel succes en inspiratie bij de invulling en uitvoering van dit Biodiversiteitsplan.

Met vriendelijke groet,

(voorheen jarenlang werkzaam bij Landschapsbeheer Friesland)

Indiener 11 – Brandweer Fryslân

Email

Geachte mevrouw Tiekink,

Brandweer Fryslân heeft met belangstelling kennisgenomen van het Biodiversiteitsplan 2026–2036. Als hulpverleningsorganisatie die dagelijks werkt in de openbare ruimte, willen wij graag enkele aandachtspunten meegeven vanuit het oogpunt van veiligheid en bereikbaarheid.

- **Waterwinning.** Bij het aanleggen van plas-draszones en natuurlijke oevers vragen wij aandacht voor de bereikbaarheid van bluswaterpunten. Deze moeten wel toegankelijk blijven voor de brandweer.
- **Vrijhouden van brandkranen.** Brandkranen zijn een ander cruciaal onderdeel van onze bluswatervoorziening. Het is van belang dat deze:
 - Altijd goed zichtbaar en bereikbaar blijven,
 - Niet worden overgroeid door beplanting of bedekt raken onder maaisel of bladeren.
 - Regelmatig worden gecontroleerd op toegankelijkheid, zeker in het groeiseizoen.
- **Brandgevaar in droge periodes.** In natuurgebieden en agrarisch gebied waar ruigte, dood hout en droge vegetatie aanwezig zijn, bestaat bij langdurige droogte verhoogd risico op natuurbrand. Wij adviseren om in het beheerplan rekening te houden met brandpreventieve maatregelen, zoals het beperken van brandbaar materiaal nabij bebouwing en wegen. Leg het snoeihout minimaal 5 meter vanaf wegen en bebouwing, zodat een eventuele natuurbrand niet snel overslaat naar bebouwing of andersom.
- **Maaibeleid.** Het gefaseerd maaien en het laten staan van ruigte en kruidenrijke vegetatie zijn waardevolle maatregelen voor biodiversiteit, maar kunnen in droge periodes leiden tot verhoogde brandbaarheid van vegetatie. Wij adviseren om in het maaibeleid expliciet rekening te houden met brandrisico's in droge perioden, bijvoorbeeld door:
 - Tijdelijk intensiever maaien in risicogebieden (zoals nabij bebouwing, infrastructuur of recreatiegebieden).
 - Het creëren van brandvertragende zones door kort gemaaide stroken of paden. Met name rond het dorp Beetsterzwaag en bijvoorbeeld de Poostweg zijn belangrijke locaties waar tijdens een natuurbrand stoplijnen zullen worden aangebracht.
 - Het vermijden van ophoping van droog maaisel in de nabijheid van kwetsbare objecten of routes.
- **Toegankelijkheid voor hulpdiensten.** Bij vergroening van dorpsranden, aanleg van gevelgroen en natuurlijke elementen in de openbare ruimte is het essentieel dat brandweervoertuigen vrije doorgang behouden. Smalle straten met dichtbegroeide bermen met beplanting die half over de weg hangen kunnen de aanrijtijd beïnvloeden. Houd er rekening mee dat wegen minimaal 3,5 meter breed moeten zijn en vrij van begroeiing.

Mocht u verdere toelicht willen dan kunt u altijd contact met mij opnemen.

Met vriendelijke groet,

*Specialist Planvorming
Officier van dienst Piket Zuid
Ploegleider Post Akkrum*

Inspiraakrectie nopens het concept-Biodiversiteitsplan Opsterland 2026-2036 van Natuurvereniging Geaflecht en Natuurferiening Bakkefean en omgeving.

Wij zijn verheugd dat burgemeester en wethouders van Opsterland een plan hebben opgesteld om het biodiversiteitsverlies in onze gemeente om te buigen naar herstel en de biodiversiteit en de natuur willen versterken? Het plan bevat mooie ambities en geeft meer het houvast voor de ontwikkeling van de biodiversiteit en de natuur, het leefmilieu van de Opsterlanders en de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

Wij hebben nog wel vragen en opmerkingen over het conceptplan.

1. Gebiedsgerichte aanpak

Het plan kent, is te lezen op pagina 3, een gebiedsgerichte aanpak. Als gebieden worden hier onderscheiden de dorpen, wegen en watergangen, het agrarisch gebied en natuurgebieden. Deze driedeling van het Opsterlandse grondgebied wordt in het vervolg van plan niet consequent gehanteerd. Dit leidt tot onduidelijkheden en het risico van misverstand. In het navolgende (o.a. onder 7 en 11) brengen wij dit op enkele punten aan het licht.

Wij adviseren in het plan een driedeling van het Opsterlands grondgebied aan te houden in:

- de gemeentelijke openbare ruimte, met waar nodig een onderverdeling in binnen en buiten de bebouwde kommen;
- de bebouwde kommen;
- het gebied buiten de bebouwde kommen.

2. De biodiversiteit en de natuur in en buiten de gemeentelijke openbare ruimte

Het doel van het plan om de neerwaartse trend die de biodiversiteit al jaren te zien geeft om te buigen naar herstel richt zich “in eerste instantie op gemeentelijke eigendommen, maar samenwerking met bewoners, agrariërs en natuurorganisaties is ook belangrijk voor het behalen van de doelen” (citaat uit de samenvatting op p.3). Dit laatste ziet op de in het plan (hier en daar) naar voren komende - terechte - ambitie om ook in het landelijke, agrarische gebied de biodiversiteit en natuur te herstellen.

Het plan is echter meer uitgewerkt voor de gemeentelijke openbare ruimte dan voor overig Opsterland. Voor het gemeentelijke domein is de stand van de biodiversiteit door middel van speciale waarnemingen gemeten (met toepassing van de methodiek van de Meetlat Biodiversiteit van IPC Groene Ruimte). Dit in tegenstelling tot het overige Opsterlandse grondgebied. Hiervoor is de stand van zaken niet in kaart gebracht, hoewel er wel een geschikte methode beschikbaar is: de in het plan genoemde en beschreven methode Basiskwaliteit Natuur (BKN).

Waarom dit verschil in behandeling? Het plan beschouwt de BKN-methode als een goed instrument om “voor elk landschap aan te geven welke acties nodig zijn om de voor dat landschap karakteristieke, “algemene” inheemse planten en dieren te stimuleren” omwille van “het verbeteren van het gehele [eco]systeem (citaten p.11). Waarom deze methode dan niet toegepast? Nu dit is nagelaten, is het niet goed mogelijk om inhoud, sturing, gerichte uitvoering te geven aan de intentie

van het college om de natuur ook buiten de gemeentelijke eigendommen (het landelijke gebied, de dorpen) een flinke zet in de goede richting te (helpen) geven.

Wij adviseren:

- breng de huidige kwaliteit van de biodiversiteit en de natuur buiten de gemeentelijke eigendommen in kaart met de methode Basiskwaliteit Natuur (nulmeting); U kunt hiervoor putten uit landelijke databases flora en fauna;
- bepaal met deze methode de bereikbare basiskwaliteit natuur;
- formuleer de processen en maatregelen om de na te streven (basis)kwaliteit natuur te bereiken in de planperiode.

3. De waardering van de biodiversiteit en natuur in de gemeentelijke openbare ruimte

Voor de gemeentelijke openbare ruimte is, zoals gezegd, de huidige mate van biodiversiteit wél onderzocht, en zijn, in overleg met IPC Groene Ruimte, minimale waarden en streefwaarden bepaald. Uit de context leiden wij af dat met minimale waarden wordt bedoeld: de minimaal aanvaardbare waarden. Het plan stelt vast dat de gemeten waarden, op één uitzondering na, boven de minimaal aanvaardbare waarde liggen. Vervolgens concludeert u: “dat het gemeentelijk groen op veel plekken al een goede waarde heeft voor de biodiversiteit” en dat verbeteringen mogelijk zijn op plekken of onderdelen met een lage score (p. 9). Deze conclusies vinden wij verwarrend omdat ze tegenstrijdig ogen. Ook getuigen ze van een laag ambitieniveau; met een zesje is het college kennelijk tevreden.

Wij adviseren:

- de streefwaarden te definiëren als de in de planperiode te bereiken werkelijke waarden en deze als ambitieniveau vast te leggen;
- het beheer af te stemmen op dit ambitieniveau;
- het Beeldkwaliteitsplan met dit ambitieniveau in overeenstemming te brengen.

4. Monitoring

4.1 Methodiek

De staat van de natuur en biodiversiteit in de gemeentelijke openbare ruimte is gemeten met de methodiek van de Meetlat Biodiversiteit. Dit is een andere dan de methode Nectarindex die de vrijwilligerswerkgroep bermmonitoring Opsterland in overleg met de gemeente gebruikt bij haar jaarlijkse inventarisering van de flora in geselecteerde bermtrajecten. De vraag rijst of monitoring volgens deze methode zinvol blijft naast de monitoring met de Meetlat Biodiversiteit door de gemeente. Ook rijst de vraag welke methode de voorkeur verdient.

Wij adviseren:

- hierover in het plan duidelijkheid te verschaffen.

4.2 Locaties

In het plan zijn niet de locaties vermeld waar de gemeente de nulmetingen heeft verricht. Omwille van de inzichtelijkheid, en in het licht van de monitoringactiviteiten van de vrijwilligerswerkgroep Bermmonitoring Opsterland, adviseren wij:

- de locaties in een bijlage aan het plan toe te voegen.

4.3 Frequentie

In paragraaf 5.2 staat dat de gemeente de ontwikkeling van de biodiversiteit in de openbare ruimte elk jaar zal monitoren. Elders in het plan zijn andere frequenties vermeld: elke vijf jaar (p. 3) en elke drie jaar (p. 17).

Wij adviseren deze anomalie te elimineren.

5. Uitvoering van het beheer

“Waar mogelijk worden maatregelen in de komende jaren uitgevoerd [.....]” (citaat p. 9).

Deze formulering laat in het ongewisse waar, in welke mate en welke maatregelen zijn te verwachten.

Wij adviseren:

- de maatregelen, werkzaamheden, acties e.d. van de gemeente en andere partijen vast te leggen in jaarlijkse, bestuurlijk vast te stellen openbare uitvoeringsplannen, te beginnen in 2026.

6. Landbouw

Op pagina 3 staat dat de biodiversiteit in Opsterland onder druk staat door o.a. versnippering van leefgebieden, intensieve landbouw en klimaatverandering. Maar op pagina 4 staat: "In het coalitieakkoord Opsterland 2022-2026 'Mei-inoar Foarút' wordt ingezet op biodiversiteit vanuit de landbouw als hoeder van het buitengebied en onze identiteit en landschap."

Dit brengt ons in verwarring: de landbouw wordt enerzijds positief gekwalificeerd als de beschermer van de biodiversiteit en de natuur en anderzijds als de bedervende boosdoener.

Wij adviseren:

- duidelijk, in niet mis te verstane bewoording, te beschrijven hoe de landbouw zich zou moeten ontwikkelen ten dienste van de natuur, de biodiversiteit, het landschap en het milieu;
- wat de precieze ambitie van de gemeente is, meetbaar uitgedrukt in de terminologie van de methode Basiskwaliteit Natuur;
- welke stimulerende rol de gemeente in dit proces van verduurzaming zal vervullen.

7. Ambities

Hoofdstuk 3 opent in paragraaf 3.1. met een algemene ambitie: "De gemeente Opsterland streeft naar een duurzame en gezonde leefomgeving waarin biodiversiteit een centrale rol speelt."

Vervolgens zijn de teksten verwarrend doordat deze nu eens de gemeentelijke openbare ruimte (lijken te) betreffen, dan weer over het gebied daarbuiten (lijken te) gaan. Zo wordt soms de Meetlat Biodiversiteit genoemd als instrument of maatstaf, soms de methode Basiskwaliteit Natuur.

Het plan zal aanmerkelijk aan duidelijkheid winnen als voor elk van de onder 1 bedoelde drie te onderscheiden gebieden, namelijk de gemeentelijke openbare ruimte, de dorpskommen en het gebied daarbuiten, wordt geformuleerd welke de ambities en doelstellingen zijn (gemeten met behulp van de Meetlat Biodiversiteit of de methode Basiskwaliteit Natuur) en hoe en met welke maatregelen de biodiversiteit en de natuur in elk van deze gebieden zal worden hersteld.

8. Biodiversiteit bij ruimtelijke ontwikkelingen

Pagina 12 gaat over biodiversiteit bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het loffelijke streven van de gemeente daarbij is een goede balans tussen natuur, landbouw, water, klimaat en biodiversiteit. Er worden ook suggesties gegeven over hoe dit te bewerkstellingen. Wij vinden dat die suggesties omgezet moeten worden in daadwerkelijk beleid/regels.

Zorg voor een goede aanbesteding waarin eisen worden gesteld en waarin deskundigheid en inzet van het juiste materieel voor ecologisch beheer leidend zijn. Waarin een projectontwikkelaar moet aantonen waarom neststenen, groene daken, gevelgroen en insectenvoorzieningen niet kunnen worden toegepast. En waarin bij bouwprojecten een groenplan noodzakelijk is de voor afgifte van vergunningen en het bouwrijp maken van een terrein.

9. Landschap

In paragraaf 2.1 staat dat landschapselementen een grote waarde voor de biodiversiteit hebben, zeker in het agrarische gebied waar de biodiversiteit onder druk staat.

Het is daarom belangrijk dat er in het gemeentelijke omgevingsplan een goede beschrijving komt van de landschapselementen, de waarde van het landschap voor de flora en fauna en voor het welzijn van de inwoners. *Want alleen als ons landschap en de biodiversiteit goed beschreven staan in het*

omgevingsplan kan de gemeente ongunstige ontwikkelingen voor landschap en biodiversiteit tegenhouden.

Het is dus noodzakelijk dat het biodiversiteitsplan een vertaling krijgt in het omgevingsplan.

10. Beheer en onderhoud van de openbare ruimte

10.1 Planten en verwijderen van bomen

Hoofdstuk 7 (p. 15 e.v.) stemt hoopvol. Als aanvulling zien we graag een aanscherping van de criteria voor het verstrekken van omgevingsvergunningen voor het verwijderen (kappen, omzagen, rooien) van bomen, zodat er minder bomen ‘zo maar’ verdwijnen.

We missen onder “Bomen” de doelstelling in het nationale, provinciale én Opsterlandse bomenbeleid om de hoeveelheid bomen met tien procent te vergroten. Dit is een omissie.

Wij adviseren:

- het plan met deze beide punten aan te vullen.

10.2 Snoeien en dunnen van bomen en struiken

“Gefaseerd snoeien/dunnen van bomen en struiken om kaalslag te voorkomen” vinden we een goede praktijk. Maar essentieel is wat er precies onder gefaseerd verstaan wordt. Betekent fasering bij wegen of straten dat bomen en struiken - om en om - gekapt of gesnoeid worden of eerst aan de ene kant van de weg snoeien en jaren later aan de andere kant? Dit gebeurt nog steeds niet of onvoldoende.

Wij adviseren:

- deze activiteit duidelijk te beschrijven in een/het groenbeheerplan.

In de praktijk blijken onderhoudswerkzaamheden niet altijd volgens het beleid te worden verricht.

Wij adviseren:

- de uitvoerende veldmedewerkers goed te instrueren;
- voldoende toezicht uit te oefenen op de uitvoering.

11. Gazons

11.1. Gebiedsindeling

Onder de kopjes “gazons” en “bermen en kruidenrijk grasland (hooiland)” (p. 16) gaat het over de maairegiems. Beheer als gazon (frequent kort maaien) komt hoofdzakelijk binnen de bebouwde kommen voor, maar hier en daar ook daarbuiten. Bermen komen ook in de beide categorieën gebieden voor. De beschrijvingen geven evenwel de indruk dat gazons alleen in de bebouwde kommen voorkomen, en bermen alleen daarbuiten.

Om verwarring in ambitie, doelstellingen, werkmethoden te voorkomen raden wij aan om de maairegiems afzonderlijk te definiëren voor de bebouwde kommen en daarbuiten. Behalve bermen vormen ook de grazige stroken die (mede) als schouwpad fungeren een - ecologisch zeer belangrijke – te onderscheiden aparte categorie.

Wij adviseren:

- hoofdstuk 7 van het plan aldus opnieuw in te delen.

11.2 Afbakening van de gazons

Gelet op de - terechte - doelstellingen van het plan moet het uitgangspunt zijn dat gras extensief wordt gemaaid, behalve daar waar dit uit het oogpunt van veiligheid of anderszins bezwaarlijk is.

Frequent (ongeveer tweewekelijks) gladscheren heeft de afgelopen jaren hier en daar al plaatsgemaakt voor minder intensief (hooiland)beheer. Een omgekeerde ontwikkeling heeft zich vreemd genoeg ook voorgedaan: de gazonmaaistroken langs paden en wegen zijn binnen en buiten de bebouwde kommen geleidelijk verbreed van een naar minstens twee meter.

Wij adviseren:

- de nu inconsistente uitvoeringspraktijk tegen het licht te houden en het maairegime te verankeren in aangepaste maaikaarten.

12. Watergangen en vijvers

In de opsomming van acties onder “watergangen en vijvers” op pagina 16 ontbreekt als vijfde punt: het maaisel van de oevers en slootkanten verwijderen. Juist op deze ecologisch waardevolle stroken (gradiënten) blijft het maaisel liggen om ter plekke te verrotten, vaak in grote hoeveelheden. Deze praktijk is strijdig met de ambitie om de biodiversiteit en de natuur te herstellen.

Wij adviseren:

- aan het plan toe te voegen dat maaisel van oevers en slootkanten (binnen enkele dagen) wordt verwijderd.

13. Financiële onderbouwing

De financiële onderbouwing van het plan in hoofdstuk 9 (p. 16 e.v.) is onduidelijk en te vrijblijvend. Hierdoor heeft het biodiversiteitsplan een wankelende basis.

Het biodiversiteitsplan komt met een goede probleemanalyse en met uitstekende doelstellingen maar de vertaling naar concrete maatregelen is nog te onduidelijk en/of onvoldoende. Wat wordt bedoeld met: “Voor uitvoering van maatregelen welke niet met regulier onderhoud opgepakt worden, wordt een biodiversiteitsbudget aangevraagd”? Is misschien bedoeld dat het nu aan de gemeenteraad is om, op voorstel van het college, de uitvoering van maatregelen (is: werkzaamheden?) mogelijk te maken door hiervoor extra financiële middelen ter beschikking te stellen?

Wat is de functie en status van een uitvoeringsagenda? Worden hierin alleen de “verwachte kosten per maatregel opgenomen”? Is deze agenda een instrument voor het college of voor de gemeenteraad? Is een uitvoeringsagenda iets anders dan een (concreet, jaarlijks vast te stellen) uitvoeringsplan dat doorwerkt in de gemeentebegroting?

Wij adviseren:

- de financiële aspecten van het plan en de uitvoering van het plan inzichtelijk en begrijpelijk voor de burger en ook gericht op de bestuurlijke besluitvorming te formuleren.

